

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: Нова методология на прогнозиране чрез контрафактичен анализ

Лектор: Доц. д-р Мариана Тодорова

Телефон: +359 886698929

Имейл: mariana.todorova@ips.bas.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Дисциплината представя контрафактичния анализ като съвременен инструмент за стратегическо прогнозиране и изследване на бъдещето. Курсът разглежда взаимовръзката между неосъществените възможности от миналото и алтернативните възможности за бъдещето, като поставя акцент върху ролята на контрафактичните конструкции при разработването на сценарии, оценката на рискове и моделирането на комплексни социални, политически, икономически и технологични процеси.

Особено внимание се отделя на приложението на контрафактичния анализ в условията на висока неопределеност, ускорена технологична промяна, геополитически трансформации и възникването на изкуствен интелект като фактор на обществено развитие. Курсът интегрира методите на футурологията, сценарното планиране, системното мислене, стратегическото прогнозиране с цел изграждане на алтернативни картини на бъдещето и подобряване качеството на стратегическите решения.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1:

Теоретични основи на контрафактичния анализ. Историческо развитие на метода. Контрафактично мислене, причинност и алтернативни исторически траектории.

Тема / Модул 2:

Контрафактичен анализ и философия на историята. Отношения между минало, настояще и бъдеще. Теории за историческата необходимост и историческата случайност.

Тема / Модул 3:

Контрафактичният анализ като прогностична техника. Връзки между контрафактичния анализ, прогнозиране и стратегическо предвиждане.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема / Модул 4:

Сценарно планиране и изграждане на алтернативни бъдещи. Вероятни, възможни, желани и диви сценарии (wild cards).

Тема / Модул 5:

Системно мислене, сложни адаптивни системи и нелинейна динамика. Прекъсвания, шокове и точки на бифуркация.

Тема / Модул 6:

Контрафактичен анализ в геополитиката и международните отношения. Войни, кризи, глобални трансформации и алтернативни световни редове.

Тема / Модул 7:

Контрафактичен анализ и технологично прогнозиране. Изкуствен интелект, AGI, биотехнологии, климатични промени и бъдещи технологични преходи.

Тема / Модул 8:

Изследвания на бъдещето и стратегическо прогнозиране. Weak signals, emerging issues, horizon scanning и Delphi метод.

Тема / Модул 9:

ИИ асистирани форсайти. Използване на генеративен изкуствен интелект и големи езикови модели за разработване на сценарии и анализ на бъдещи възможности.

Тема / Модул 10:

Практически приложения на контрафактичния анализ в публичните политики, бизнеса, националната сигурност, образованието и управлението на риска.

Форми на обучение и оценяване:

Лекции и интерактивни семинари.

Разработване на контрафактични сценарии и анализ на реални казуси.

Самостоятелна разработка и защита на прогностичен сценарий или аналитично есе.

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

Познаване на основните концепции, методи и приложения на контрафактичния анализ.

- Умения за разработване на алтернативни сценарии за развитие на социални, икономически, политически и технологични процеси.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

-
- Способност за анализ на комплексни системи и идентифициране на ключови фактори на промяна.
 - Компетентност за стратегическо прогнозиране в условия на несигурност и висока динамика.
 - Умения за използване на съвременни инструменти за футурологичен анализ, включително AI-assisted foresight.

ЛИТЕРАТУРА:

Tetlock, P., Lebow, R. Counterfactual Thought Experiments in World Politics.

Ferguson, N. Virtual History: Alternatives and Counterfactuals.

Glenn, J., Gordon, T. Futures Research Methodology.

Inayatullah, S. Questioning the Future.

Taleb, N. N. The Black Swan.

Ramirez, R., Wilkinson, A. Strategic Reframing.

Schwartz, P. The Art of the Long View.

Miller, R. Transforming the Future.

UNESCO Futures of Education Report.

The Millennium Project. State of the Future Reports.

.....
.....
.....

Литература:

.....
.....
.....

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

.....
.....

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

*1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>*

*email: fdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60*

.....